

Ferran Garcia

Secretari de Política
Educativa i Política
Lingüística de la
FE CCOO PV

Entrevista amb **Artur Heras**

Artur Heras i Sanz és un pintor i dissenyador valencià nascut a Xàtiva el 1945, resideix a Godella. Va estudiar en la Facultat de Belles Arts de San Carlos de València. És autor d'una obra impregnada de sàtira social i de denúncia, especialment en l'època franquista. Es val dels recursos de l'estètica pop com a instruments de protesta. Entre 1980 i 1995 va dirigir la Sala Parpalló. Es va donar a conèixer en el món de l'edició com a il·lustrador de talent, especialment de llibres per a xiquets. També és escultor i ha signat monuments públics de gran originalitat.

Ens ha dissenyat el cartell per al Xé Congrés de la FE CCOO PV unint conceptes com tradició, institucions, educació i classe treballadora. Ens hem acostat al seu taller de Godella per conèixer més sobre la seua forma de veure el món i també sobre les idees que sustenten aquest disseny.

Comencem per la teua vida, i per tant per la teua infantesa, que destagues de la teua vida a Xàtiva?

Em vaig criar amb els meus avis materns durant 10 o 12 anys. Vaig anar a una escola privada i vaig el batxiller a l'Institut Josep de Ribera, on gaudirem de bons mestres; eren quasi tots expedientats.

És un període carregat de vivències que la memòria recrea una vegada i un altra. L'avi era llaurador, Raimon era veí i, a la plaça de la Galera, els xiquets vivíem la cultura del carrer a partir del joc.

A quina edat vingueres a València?

Al acabar el batxiller vaig entrar a San Carlos, l'Escola Superior de Belles Arts a València. Tenia 16 anys.

Allí coincidireu gent que t'haurà influït?

Sí, clar, eixa edat es l'etapa i el moment de descobrir. Amb alguns companys vaig tindre una interacció més intensa, sobretot amb Rafa Armengol i Manolo Boix.

I del professorat qui podries dir que et va influir més?

El que va ser mestre i també amic, Alfons Roig Izquierdo. Era retor i professor de l'Escola de BB.AA i del seminari de Montcada, per la qual cosa hi som un grapat d'antics alumnes amb deute amb ell. Era una persona d'una cultura molt ampla i especialment amb passió per l'art contemporani, del que parlava a un auditori generalment ignorant, perquè la majoria desconeixia els autors, donat que els seus treballs eren contraris al academicisme, però també perquè defensava la figura

del “perdedor”, del vençut. Un dels seus referents era Miguel Hernández. També estigué en contacte amb Maria Zambrano i altres autors exiliats de la generació del 27. Per mi era d'aquella gent que buscava un món ideal més espiritual i més just, al marge de la oficialitat imposada.

Quina matèria impartia a l'Escola?

L'assignatura es deia així com “Cultura i litúrgia cristiana”. Fou amic d'Eugeni d'Ors, qui va ser el qui crea el programa. Suppose que pensaven que alguns artistes s'haurien de dedicar, si més no, a la iconografia cristiana per la tradició artesanal de l'imaginària destrossada, en part, per la guerra civil. Ell però no es limitava a eixos temes, ens parlava de Kandinsky, de Matisse o Van Gogh i no dels sants. Era un revolucionari conceptual. Cap a les acaballes dels anys 60, va fer unes conferències sobre Picasso que fou censurada i desacreditada amb titulars molt bèsties des de la premsa més afí al règim, i fins i tot li posaren problemes a l'Escola. Però això era habitual: pensem en els murals de Manolo Gil de l'Ateneu Mercantil de València que acabats de pintar, proposaren destrossar-los per ser incompatibles amb l'estètica adequada...

Que destacaries d'eixa època d'estudiant de Belles Arts?

A pesar del contrapès que representen els anys joves, tot era molt gris i trist. Eixa doble vessant: podies trobar a professorat amb una gran ineptitud i d'altres amb cert domini tècnic: el que diguem “ofici”. Tot era molt acadèmic i circumscrit a períodes del passat, d'esquena a qualsevol innovació. Per altra part 'ambient polític universitari al finals dels 60 era molt mogut i actiu. S'iniciava el moviment estudiantil de protesta.

Quina era la teua situació econòmica en aquella època?

Considere que pertanyia a la classe mitjana baixa. Mentre estudiava anava buscant-me la vida amb beques i participava en concursos de pintura i altres treballs per obtenir alguns diners recollits d'aquí i d'allà. Així anava fent.

Acabats els estudis ben aviat vaig entrar en contacte amb projectes i propostes. Mentre no eixia res anava estirant els recursos escassos que tenia.

Actualment vius amb comoditat, fas servir la teua professió per estar més acomodat?

Comoditat és un terme que pot ser mal entès. Prioritze fer el que crec, front a altres estratègies comercials. No he perseguit fer-me un acomodament o marxa regular amb allò que el neoliberalisme anomena de manera sacrosanta “mercats”. No he entrat mai a fabricar una “marca” pròpia. Considere que la repetició mata la creativitat i l'esperit de renovació. Mantenir la llibertat també té un cost.

Se't defineix com pintor i dissenyador, fins quin punt et consideres dissenyador?

Con a la majoria m'ha influït molt el disseny gràfic revolucionari del segle XX: els russos i la Bauhaus. Tot el grafisme de la actualitat ve d'aquí. En la pràctica em guia la part gràfica, els cartells, els catàlegs, etc. És en eixe sentit que em consideren dissenyador. Les publicacions son una part molt atractiva del camp estètic. Fer disseny és també l'apertura a un món més ampli que no solament es manifesta en la pintura. També faig escultura, he dissenyat grans exposicions d'història, però, finalment no és tracta de generes sinó de maneres.

La teua relació amb l'art ara mateix? Quina és la teua motivació principal?

Solc llegir i també observar pintura freqüentment. De més jove, provava més camins, és cert. Ara ja tinc una edat en la que he de pensar en l'adequada selecció feta per tal de no perdre el temps en algunes històries i dinàmiques. Tot i això espere mantenir eixa mateixa estima i capacitat de descobriment artístic que m'apassionava quan estava començant. Soc dels que pensem que als inicis ja està apuntat el nervi de l'obra. Crec que la creació no es pot reduir a un formulisme. Repetir és una manera de matar. La pràctica de la pintura té molt de terapèutic però també hi ha el perill de avocar-te en una obsessió depressiva. Cal mantenir una equidistància entre el divertiment i la exigència. I recordar, de volta en tant, el judici de Nietzsche: “la bellesa és el risc.”

Pel que es veu al teu taller, empres de forma molt diversa els materials en la teua obra, és açò també una forma de llenguatge per expressar-te?

Sí, és important distingir entre acumular materials del que és fer un muntatge com una peça simbòlica que integra i que té un valor conceptual. En eixe sentit, també he anat integrant diversos llenguatges. Per a mi, no es tracta tant de demostrar domini tècnic molt ample sinó de respondre a una idea de la peça.

Has dissenyat el cartell per al XIé congrés de la FE CCOO PV que, com ja saps, treballem a l'àmbit de l'educació. Quines són les qüestions i plantejaments que consideres claus al món de l'educació?

En primer lloc, la qualitat i la vàlua dels educadors és molt important, abans he comentat la sort de les generacions que estudiàvem a l'Institut de Xàtiva per el seus professors, però no hem d'oblidar que a l'època d'estudiant un depèn molt dels companys. L'aprenentatge és una mena d'intercanvi.

Hui, sembla que la institució de l'educació té com finalitat la preparació de servidors del sistema.

I, més concretament, l'educació artística?

Actualment, la veig molt decantada cap a la producció i a la recerca de l'èxit (com a tot arreu) i no a augmentar l'aprenentatge incloent l'experimentació. Hi ha una tendència no vocacional sinó de professionalitat, de buscar eixides. Ho valorem com una mancança de la societat (no sols a l'àmbit educatiu). Val a dir que a l'àmbit artístic la versatilitat és molt bona i enriquidora; però entesa com "empleabilitat" el que pot generar és més precarietat.

Al disseny del cartell del Xé Congrés la figura central és un treballador, associat a la identitat i principal subjecte de CCOO, la classe treballadora. Com descriuries la teua relació amb la classe treballadora?

Ferran Vicent
Garcia Ferrer

@FerranVGarcia

ferran.garcia@
pv.ccoo.es

someducacio
somciutadania.
blogspot.com

El meu pare venia del treball relacionat amb el carbó quan era el combustible de les màquines del tren, de vapor. Hem viscut les dificultats típiques de una família per donar estudis a dos fills.. Malgrat tot, vaig tindre la sort de gaudir d'una espècie de "beca Erasmus" particular, ja que els meus oncles (eren militants del PC) em van acollir en un banlieue de Paris. Vaig ser privilegiat perquè molts estius vaig accedir a contactes i activisme que em van influenciar i agradar junt amb les visites a museus i galeries d'art.

Actualment com vius la lluita per la transformació social?

Cada dia més com una utopia. Ara estaria més per destacar que són els joves els qui poden canviar el món però, com sol passar, no els deixen. Des del meu punt de vista veig que nosaltres podem ajudar però cal ser conscients que la societat és més complexa. Personalment, procure no aïllar-me des d'una posició que barreja la prudència i el risc.

Pots descriure'ns les idees que han estat motors del cartell?

La figura central del cartell es un estibador, apareix l'individu com una

icona de l'esforç físic. Aquest tipus de feina que avui està desapareixent. És la figura d'una persona que carrega coses. Es pot veure fins i tot com la figura d'un jove que carrega una institució caduca com és la monarquia. Em sorprenia la fidelitat de FE CCOO PV a una imatge com una "menina". No veia la relació directa amb l'educació i un sindicat obrer, encara que conec alguns dels cartells anteriors on Valdés havia utilitzat el recurs picassà.

Per acabar, ens pots recomanar alguna artista o llibre a visitar o revisar?

Tan important és conèixer obra artística com conèixer les circumstàncies i els contextos de la gent.

Sempre he estat molt instintiu però ara veig també que la documentació és molt útil i dóna una plataforma molt rica.

John Berger, que fou pintor, escriptor i crític, té una trilogia —amés de altres escrits d'art— sobre la gent del camp, "Porca Terra", que explica molt bé l'arrelament a la terra i a la propietat.

